

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH

Katowice, dnia 25 czerwca 2010 r.

RKT-61-07/10/MZ

DECYZJA Nr RKT – 11/2010

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz § 2 pkt 4 i § 5 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowej Spółce Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowanie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowej Spółki Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku polegające na tym, że we wzorcu „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, we wzorcu „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę” i we wzorcu „Umowy nr .../Prężynka o zaopatrzenie w wodę”, stosowanych w obrocie z konsumentami zamieszczono postanowienie o treści: „*Umowa może być rozwiązana (...) przez Usługodawcę w przypadku utraty przez Usługobiorcę prawa do nieruchomości*”, co jest niezgodne z treścią art. 8 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania**.
- II. Na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w celu zapewnienia wykonania nakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji, **określa się** Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowej Spółce Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku **środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów**, polegające na usunięciu ze wszystkich zawartych i wykonywanych z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowienia przewidującego możliwość rozwiązania umowy przez usługodawcę w przypadku utraty przez usługobiorcę prawa do nieruchomości - w terminie **jednego roku** od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.
- III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobową Spółkę Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku **karę pieniężną** płatną do budżetu państwa w wysokości **5836 zł** (słownie złotych: pięć tysięcy osiemset trzydzieści sześć), z tytułu naruszenia zakazu, o

którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 264 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), w związku z art. 83 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanawia się obciążyć Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobową Spółkę Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku **kosztami przeprowadzonego postępowania** w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zobowiązać ww. przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty **15,05 zł** (słownie: piętnaście złotych pięć groszy), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej „Prezesem Urzędu”) zostało przeprowadzone z urzędu pod sygn. akt RKT-400-02/10/MZ postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowej Spółki Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku (zwanego dalej „ZWiK Prudnik” lub „Spółką”) nastąpiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (zwanej dalej również „ustawą antymonopolową”). W toku przedmiotowego postępowania wyjaśniającego zbadane zostały pod kątem naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawieranych przez ZWiK Prudnik z konsumentami, w oparciu o wykorzystywane w obrocie wzorce umowne. Ponieważ analiza ich treści dała podstawy do przyjęcia, iż w zakresie opisanym w pkt I sentencji niniejszej Decyzji mogło dojść do naruszenia przez Spółkę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w dniu 15.03.2010 r. Postanowieniem Nr 1 wszczęte zostało w tej sprawie z urzędu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (dowód: karta nr 1). Postanowieniem nr 2 z tej samej daty (dowód: karta nr 3) w poczet dowodów zaliczono materiały zgromadzone w toku ww. postępowania wyjaśniającego (dowód: karta nr 4).

Spółce postawiono zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej w drodze podejmowania bezprawnych działań godzących w zbiorowe interesy konsumentów polegających na zawieraniu z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, których treść może stać w sprzeczności z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę”), w ten sposób, iż wbrew art. 8 tejże ustawy, we wzorcu „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, we wzorcu „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę” i we wzorcu „Umowy nr .../Prężynka o zaopatrzenie w wodę”, stosowanych w obrocie z konsumentami zamieszczono postanowienie przewidujące, że: *„Umowa może być rozwiązana (...) przez Usługodawcę w przypadku utraty przez Usługobiorcę prawa do nieruchomości”*.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów Spółka ustosunkowała się do postawionych jej zarzutów w piśmie z dnia 23 marca 2010 r. (dowód: karty nr 63-67).

Odnosząc się do postawionego w niniejszej sprawie zarzutu Spółka podniosła, że w jej ocenie nie doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a także wskazała, iż kwestionowany zapis miał na celu uporządkowanie sytuacji prawnej w przypadku zmiany właściciela (dzierżawcy lub najemcy) nieruchomości (dowód: karty nr 63-64). Postanowienie umieszczono, aby „umożliwić przeniesienie praw i obowiązków strony umowy na

podmiot, który w wyniku umowy kupna – sprzedaży, wyroku sądowego w postępowaniu spadkowym lub innego tytułu prawnego, uzyskał prawo do nieruchomości, w przypadku, gdy poprzedni usługobiorca nie wykazał staranności przy regulowaniu stanu faktycznego i prawnego”. Spółka wyjaśniła, że „celem tego zapisu umownego jest wyeliminowanie potencjalnych przypadków funkcjonowania więcej niż jednej umowy dotyczącej tej samej nieruchomości”.

Spółka podniosła także, iż w jej opinii art. 6 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę „dotyczy zawierania umów z osobami, które władają nieruchomością o nieuregulowanym stanie prawnym. Kwestionowane przez Urząd postanowienie naszego wzorca umowy dotyczy sytuacji, w której to osoba mająca zawartą umowę, traci z tych czy innych względów tytuł prawny do nieruchomości. Jednocześnie art. 8 cytowanej ustawy przedstawia zamknięty katalog przypadków ograniczenia świadczenia usług z przyczyn w niej przewidzianych (zakład musi wskazać punkt czerpalny i go udostępnić). Nie dotyczy natomiast rozwiązywania umów z osobami, które de facto nie korzystają z naszych usług z przyczyn opisanych wyżej”. Zdaniem Spółki, nie doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółka poinformowała także, że nie korzystała w obrocie z konsumentami z prawa do rozwiązania umowy w przypadku utraty przez usługodawcę prawa do nieruchomości.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, pismem z dnia 29 kwietnia 2010 r. Spółka została poinformowana o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta nr 69), przy czym w wyznaczonym terminie nie skorzystała ona z prawa do zapoznania się z nim.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowa Spółka Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku prowadzi działalność gospodarczą w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym przy Sądzie Rejonowym Opolu, VIII Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS: 0000100300 (dowód: karty nr 10-13). Przedmiot działalności przedsiębiorcy został określony m.in. jako „pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody” oraz „odprowadzanie i oczyszczanie ścieków”. Jedynym udziałowcem Spółki jest Gmina Prudnik.

Spółka prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Prudnik oraz w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowości Prężynka na terenie gminy Lubrza (dowód: karta nr 5). Podstawę prawną działania Spółki na ww. obszarze stanowią: zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Prudnika - Decyzja Burmistrza Prudnika nr IK-IX/6210/1/2003 z dn. 13.01.2003 r. (dowód: karty nr 19-22) oraz zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Prężynki - Decyzja Wójta Gminy Lubrza nr ZPI-713/1/03 z dn. 13.01.2003 r. (dowód: karty nr 23-24 verte).

Spółka posiada status przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu przepisu art. 2 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę prawa i obowiązki przedsiębiorstwa i odbiorców jego usług określają:

1. regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Prudnik (uchwała Nr LIV/674/2006 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 26.10.2006 r. – dowód: karty nr 26-30), który został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 95 poz. 2784 z dnia 27.12.2006 r.;
2. regulamin dostarczania wody na terenie Gminy Lubrza (uchwała Nr V/31/07 Rady Gminy Lubrzy z dn. 25.04.2007 r. – dowód: karty nr 31-34), który został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 41 poz. 1485 z dnia 04.06.2007 r.

Regulamin nie stanowi załącznika do umowy. Konsument może go otrzymać, na swoje życzenie, podpisując umowę z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym. Ponadto regulamin można otrzymać w Biurze Obsługi Klienta Spółki, a także można pobrać ze stron internetowych: www.zwikprudnik.opalnet.pl lub zwikprudnik.biuletyn.info.pl (dowód: karta nr 6).

Stosownie do art. 6 ust. 1 ww. ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę ZWiK Prudnik zawiera z odbiorcami świadczonych przez siebie usług, w tym z konsumentami, pisemne umowy, na podstawie których odbywa się dostawa wody i odbiór ścieków. Zawierając powyższe umowy Spółka posługuje się wzorcami umownymi. Ustalono, iż Spółka nie różnicuje umów zawieranych w obrocie konsumenckim i pozakonsumenckim. Aktualnie Spółka wykorzystuje następujące wzorce umów:

- a) wzorzec „Umowa nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków” (dowód: karty nr 36-37),
- b) wzorzec „Umowa nr ... o zaopatrzenie w wodę” (dowód: karty nr 38-39),
- c) wzorzec „Umowa nr .../ Prężynka o zaopatrzenie w wodę” – dla odbiorców z miejscowości Prężynka (dowód: karty nr 40-41),

Wymienione wzorce umowne stosowane są w obrocie od dn. 1 lipca 2009 r. W toku postępowania ustalono, że w oparciu o aktualnie obowiązujące wzorce zawarto 358 umów, w tym 81 z konsumentami. Spółka świadczy usługi w zakresie dostarczania wody lub odprowadzania ścieków dla 3915 podmiotów, w tym dla 3538 konsumentów. Spółka poinformowała, że trwa obecnie wymiana dotychczasowych umów na umowy zgodne z nowymi wzorcami (dowód: karta nr 7). Fakt wykorzystywania ww. wzorców w obrocie potwierdzają przedstawione w toku postępowania przykładowe umowy zawarte na ich podstawie z konsumentami (dowód: karty nr 47-55).

Ustalono, iż w treści ww. wzorców umów, to jest w § 20 ust. 2 pkt b wzorca „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, w § 19 ust. 2 pkt b wzorca „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę” i w § 19 ust. 2 pkt b wzorca „Umowy nr .../Prężynka o zaopatrzenie w wodę”, stosowanych w obrocie z konsumentami zamieszczono postanowienie o następującej treści: „Umowa może być rozwiązana (...) przez Usługodawcę w przypadku utraty przez Usługobiorcę prawa do nieruchomości”.

W toku przeprowadzonego postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ZWiK Prudnik oświadczył, iż w 2009 roku osiągnął przychód w wysokości 8 336 849,78 PLN (słownie: osiem milionów trzysta trzydzieści sześć tysięcy osiemset czterdzieści dziewięć złotych siedemdziesiąt osiem groszy). Ponadto Spółka oświadczyła, że wysokość osiągniętego przez nią w 2009 roku przychodu z tytułu działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wyniosła 6 901 550,99 zł (słownie: sześć milionów dziewięćset jeden tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy). Osiągnięty w 2009 roku przychód Spółki ustalono na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych oraz wyciągu z opinii i raportu z badania sprawozdania finansowego Spółki za 2009 rok (dowód: karty nr 66-67).

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.); 2) naruszanie obowiązku

udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje natomiast, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Konsumentem w rozumieniu ww. ustawy jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, zgodnie z art. 22¹ Kodeksu cywilnego w związku z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
- praktyka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów;

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą. W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania bez wątpienia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a więc podmiot prawa odznaczający się wyodrębnieniem organizacyjnym i majątkowym, prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą. Zachowania niniejszego podmiotu podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Bezprawność działań

Drugą z przesłanek, jakie należy rozważyć w celu uprawdopodobnienia naruszenia zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów „muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa”¹.

Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów². Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Art. 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich

¹ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35. Por. również: M. Szydło: Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów, Monitor Prawniczy nr 2004/17/791.

² Wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r. (sygn. akt XVII AmA 45/07).

podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem³.

W art. 24 ust. 2 ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Katalog ten nie jest jednak wyczerpujący. Ustawodawca posłużył się tutaj terminem „w szczególności”, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę określoną w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działań, które naruszyły przepisy innych aktów prawnych. Oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów „za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów”⁴.

Podkreślenia wymaga także, że bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego⁵. Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje ponadto strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Kolejną przesłanką, jaką należy wziąć pod uwagę w niniejszej sprawie jest uprawdopodobnienie, iż kwestionowane zachowania przedsiębiorcy godzą w interesy konsumentów oraz, że zagrożone są zbiorowe interesy konsumentów.

Ustawa antymonopolowa nie objaśnia znaczenia pojęć „godzenia w interesy konsumentów” oraz „zbiorowego interesu konsumentów”. Należy przyjąć, że interesem, który podlega ochronie na podstawie art. 24 ustawy jest interes prawny, rozumiany jako określone potrzeby konsumenta uznane przez ustawodawcę za godne ochrony. Działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków.

Wskazówki co do tego, jak należy pojmować zbiorowy interes konsumentów zawarte są natomiast w art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, który stanowi, że nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych interesów konsumentów. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) Sąd Najwyższy wskazał, iż wystarczające dla stwierdzenia, że ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów konsumentów powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów) wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. W ww. wyroku Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż sformułowanie: „*nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów*” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów.

³ Por. wyrok SOKiK z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVIII AmA 32/05).

⁴ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35.

⁵ Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r. (sygn. akt I PKN 267/2001).

Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy w taki sposób, iż potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.

Zgodnie z powołanym wyrokiem Sądu Najwyższego przez interes zbiorowy należy rozumieć zatem interes dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów ma miejsce wówczas, gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, mających status konsumentów. Do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów konieczne jest, żeby działanie przedsiębiorcy było skierowane nie do konkretnej osoby, lecz do grupy adresatów wyodrębnionych za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Działanie o takim charakterze jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa nie tylko w odniesieniu do konkretnych konsumentów, lecz wobec każdego z członków danej zbiorowości. Przy tym zaistnienie przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały rzeczywiście naruszone wskutek działań przedsiębiorcy. Istotne jest to, że przedmiotowe działanie może zagrozić, przynajmniej potencjalnie, interesom pewnego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

I. W przedmiotowym postępowaniu Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji Jednoosobowej Spółce Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku postawiono zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającej na tym, iż we wzorcu „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, we wzorcu „Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę” i we wzorcu „Umowy nr .../Prężynka o zaopatrzenie w wodę”, stosowanych w obrocie z konsumentami zamieszczono postanowienie o treści: *„Umowa może być rozwiązana (...) przez Usługodawcę w przypadku utraty przez Usługobiorcę prawa do nieruchomości”*.

Analizując przesłankę bezprawności kwestionowanego zachowania Spółki należy na wstępie wskazać, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług.

Zgodnie z art. 8 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli:

- a. przyłącze wodociągowe lub kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- b. odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
- c. jakość odprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- d. został stwierdzony nielegalny pobór wody, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

Formułując powyższy przepis ustawodawca nie posłużył się terminem „w szczególności” lub podobnym. Oznacza to, że ww. katalog ma charakter zamknięty. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie może zaprzestać świadczenia usług na rzecz odbiorców w innych przypadkach niż określone w ustawie. Utrata tytułu prawnego do nieruchomości nie stanowi przesłanki zaprzestania dostarczania wody lub odbierania ścieków. Rozwiązanie umowy oznacza praktycznie zaprzestanie świadczenia usługi dostarczania wody lub odprowadzania ścieków.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z kwestionowaną klauzulą Spółka nie przewiduje okresu wypowiedzenia, czyli umowa rozwiązuje się bez zachowania wypowiedzenia. Wprowadzenie dodatkowego warunku, nie przewidzianego w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, nosi zatem znamiona bezprawności.

Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym nawet w razie odcięcia dostaw wody, z przyczyn określonych w art. 8 ust. 1 pkt 2, ciąży szereg obowiązków:

1. równoczesnego udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
2. poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu,
3. poinformowania o zamiarze odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego oraz o miejscach i sposobie udostępniania zastępczych punktów poboru wody powiatowego inspektora sanitarnego, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz odbiorcę usług co najmniej na 20 dni przed planowanym terminem odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.

Powyższa regulacja wskazuje, że intencją ustawodawcy było zapewnić dostęp do wody nawet w szczególnych sytuacjach, w których konsument nie wywiązuje się z umowy. W opisanych powyżej sytuacjach odcięcie dostaw lub zamknięcie przyłącza nie jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków. Skoro tylko w wymienionych enumeratywnie przypadkach przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć wodę lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, to też tylko w tych samych przypadkach można umowę wypowiedzieć. Przyczyny wypowiedzenia umowy przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne są więc enumeratywnie wyliczone⁶.

Stąd w ocenie Prezesa Urzędu pozbawienie konsumentów przysługującej im z mocy ustawy ochrony przed natychmiastowym odcięciem dostawy wody, poprzez sprzeczne z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę uregulowanie we wzorcu umowy określenie przypadku, w którym Spółka może odciąć przyłącze wody od sieci, świadczy to o bezprawności kwestionowanego postanowienia umownego.

Spółka podniosła, że przedmiotowe postanowienie miało na celu „uporządkowanie sytuacji prawnej w przypadku zmiany właściciela (dzierżawcy lub najemcy) nieruchomości” oraz „wylimitowanie potencjalnych przypadków funkcjonowania więcej niż jednej umowy dotyczącej tej samej nieruchomości”. Z brzmienia postanowienia wzorca umowy nie wynika, iż znajduje on zastosowanie wyłącznie w sytuacji podpisania umowy przez nowego użytkownika nieruchomości, przy jednoczesnym braku rozwiązania umowy z poprzednim użytkownikiem. Kwestionowane postanowienie uprawnia bowiem Spółkę do rozwiązania umowy w każdym przypadku utraty tytułu prawnego do nieruchomości, niezależnie od jakichkolwiek innych okoliczności, a więc nawet gdy nie dochodzi do zmiany użytkownika nieruchomości. Trudno uznać, że konsument który utracił prawo do nieruchomości, w żadnym przypadku nie będzie zainteresowany kontynuowaniem istniejącej umowy, zawartej z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym.

W powyższym przypadku naruszone zostały interesy konsumentów rozumiane jako prawo do zapewnienia świadczenia usługi dostarczania wody lub odbioru ścieków, także w sytuacji korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, to jest braku tytułu prawnego do nieruchomości, do której ma być dostarczana woda lub z której mają być odprowadzane ścieki.

Zachowanie Spółki godzi w interesy konsumentów, gdyż wprowadzenie do wzorca umowy analizowanej klauzuli pozbawia odbiorców możliwości korzystania z usługi o charakterze powszechnym, niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania każdego gospodarstwa domowego i

⁶ Bartosz Rakoczy: *Charakterystyka umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, Radca prawny, 4/2005.

przedsiębiorcy, w sytuacji – gdy zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – nie byłiby pozbawieni dostarczania wody.

Uprawnienie osoby, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym do zawarcia umowy pomimo braku tytułu prawnego do nieruchomości zostało uznane przez ustawodawcę za godne ochrony. Działanie przedsiębiorcy, nie respektujące tej ochrony należy uznać za godzące w interesy konsumentów, gdyż wywołuje negatywne skutki w sferze praw konsumentów. Ponadto przedmiotowe postanowienie umowne przenosi wszelkie ryzyko związane z powstaniem sytuacji braku tytułu prawnego przez konsumenta na niego. Utrata tytułu prawnego do nieruchomości może, choć nie musi, powodować różnego rodzaju komplikacje związane ze świadczoną umową, które mogą dotyczyć między innymi odpowiedzialności odbiorcy za urządzenia wodno-kanalizacyjne, prawa wstępu pracowników Spółki na teren nieruchomości, odczytów urządzeń pomiarowych, płatności za świadczoną usługę itd. Skoro ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę nakłada na Spółkę obowiązek zawarcia umowy nawet w sytuacji braku tytułu prawnego do nieruchomości (w przypadku osoby korzystającej z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym), Spółka musi ponosić ewentualne związane z tym niedogodności. Uniknięcie ich już po zawarciu umowy, poprzez jej rozwiązanie bez zachowania okresu wypowiedzenia, stawia konsumenta w niekorzystnej sytuacji i może prowadzić do ponoszenia przez niego wydatków lub innych nakładów, których konsument nie ponosiłby, gdyby umowa trwała pomimo utraty tytułu prawnego do nieruchomości przez odbiorcę usług.

W przedmiotowej sprawie zakwestionowane zachowanie Spółki dotyczy zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane jest do szerokiego ich kręgu. Stosowane praktyki wymierzone są zatem we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez Spółkę usług, z którymi zawarto umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków o treści zakwestionowanej w toku niniejszego postępowania, jak również w jej potencjalnych kontrahentów. Zakwestionowane zachowania podejmowane są w sposób powtarzalny i powszechny, co wynika zresztą z samej natury wzorców umów, jakimi posługuje się Spółka w obrocie gospodarczym. Są one skierowane do szerokiego kręgu odbiorców, co z założenia oznacza, iż działanie przedsiębiorcy jest ustalone, jednakowe i powtarzalne we wszystkich przypadkach, gdy dany wzór umowy znajduje zastosowanie. Wskazuje to na naruszenie w przedmiotowej sprawie interesu publicznego, przez który należy rozumieć prawo wszystkich odbiorców przedsiębiorstwa (konsumentów) do korzystania z jego usług w sytuacji utraty tytułu prawnego do nieruchomości, do której dostarczana jest woda lub z której odbierane są ścieki.

W powyższym kontekście podkreślenia również wymaga, iż usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków są usługami o charakterze użyteczności publicznej. Z uwagi na swój charakter usługi te są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych i są usługami niezbędnymi z punktu widzenia każdego konsumenta, co dodatkowo przesądza o uznaniu, iż kwestionowane przez Prezesa Urzędu zachowania dotyczą ogółu konsumentów jako zbiorowości.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż zachowanie ZWiK Prudnik polegające na zastrzeżeniu w stosowanych wzorcach umów postanowienia przewidującego, że umowa może być rozwiązana przez Spółkę w przypadku utraty przez usługobiorcę prawa do nieruchomości, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli Prezes Urzędu stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 tej ustawy wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ww. ustawy decyzji, o której mowa w art. 26 nie wydaje się, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W takim przypadku Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

W powyższym kontekście w pierwszej kolejności podnieść należy, iż w celu uznania, że zachowanie przedsiębiorcy przestało naruszać zakaz określony w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów niezbędna jest zmiana dotychczasowego działania przedsiębiorcy, a także usunięcie skutków dotychczasowego naruszenia interesów konsumentów. W tym celu Spółka powinna umożliwić klientom zarówno dotychczasowym, jak i przyszłym zawarcie umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, których treść nie będzie zawierać uchybienia zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu jako sprzecznego z ww. przepisem.

W okolicznościach sprawy nie zostały przedstawione żadne dowody wskazujące na to, iż ZWiK Prudnik zaprzestał stosowania stwierdzonego naruszenia. Ze zgromadzonego w sprawie materiału wynika, że Spółka nadal posługuje się w obrocie konsumenckim wzorcami umownymi o treści zakwestionowanej w ramach niniejszego zarzutu, co oznacza że w obrocie funkcjonują zawarte w oparciu o te wzorce umowy. Stąd uzasadnione jest nałożenie na Spółkę nakazu zaniechania stwierdzonej praktyki stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

II. Stosownie do art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może określić w decyzji uznającej praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania zawartego w niej nakazu.

W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił zobowiązać ZWiK Prudnik do zastosowania środków usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, polegających na usunięciu ze wszystkich zawartych i wykonywanych z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowienia przewidującego możliwość rozwiązania umowy przez usługodawcę w przypadku utraty przez usługobiorcę prawa do nieruchomości - w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Określając termin jednego roku Prezes Urzędu wziął pod uwagę czasochłonność procesu wymiany (aneksowania) obowiązujących umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, związaną z koniecznością wyjaśniania konsumentom przyczyn zmiany umowy, a także konieczność poniesienia wysiłku organizacyjnego i zaangażowania wielu pracowników⁷. Roczny termin nie powinien spowodować zbyt dużego wysiłku organizacyjnego dla przedsiębiorcy ani wpłynąć negatywnie na jego funkcjonowanie. Określenie takiego terminu nie powinno skutkować więc obniżeniem jakości usług świadczonych na rzecz konsumentów przez Spółkę.

Celem określenia środków usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów jest doprowadzenie do stanu, w którym wszystkie zawarte przez Spółkę z konsumentami umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nie będą zawierać kwestionowanego postanowienia. Spełnienie nakazu określonego w punkcie II sentencji decyzji pozwoli na pełne wyeliminowanie nieprawidłowości, a przez to doprowadzi do zrównania sytuacji prawnej konsumentów, którzy obecnie są związani umowami na dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków, z konsumentami, którzy w przyszłości podpiszą takie umowy, nie zawierające kwestionowanego postanowienia.

Wobec powyższego orzeka się jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

⁷ Por. wyrok SOKiK z dn. 27.06.2007 r. (sygn. akt XVII AmA 108/06).

III. Zgodnie z treścią art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 tejsze ustawy.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniana jest wysokość nakładanych na przedsiębiorców kar. Norma prawna wynikająca z art. 111 ww. ustawy stanowi jedynie, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa między innymi w art. 106 należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Wskazać również należy, że kara pieniężna może być nałożona na przedsiębiorcę niezależnie od tego, czy dopuścił się naruszenia przepisów ustawy umyślnie, czy też nieumyślnie. Z powyższego wynika, że kara może być nałożona bez względu na okoliczność występowania po stronie przedsiębiorcy winy rozumianej jako świadomość bezprawności zachowania. Okoliczność ta jest jednak czynnikiem relewantnym przy miarkowaniu wysokości nakładanej kary pieniężnej⁸. Nałożona przez Prezesa Urzędu kara powinna ponadto pełnić funkcję represyjną (tj. stanowić dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), a także prewencyjną, dyscyplinującą (tj. zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości). W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobową Spółkę Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawy do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej. Ponieważ w 2009 roku Spółka uzyskała przychód w wysokości 8 336 849,78 zł maksymalna kara pieniężna, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę w oparciu o ww. przepis wynosi 833 684,97 zł.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk. W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, iż stosowane przez Spółkę naruszenie zbiorowych interesów konsumentów ma miejsce na etapie zawierania kontraktu i polega na mającym wpływ na treść kontraktu naruszeniu przepisów prawa, które w przedmiotowym przypadku wyraża się przez stosowanie we wzorcu umowy postanowienia o treści „Umowa może być rozwiązana (...) przez Usługodawcę w przypadku utraty przez Usługobiorcę prawa do nieruchomości”. Prezes Urzędu zważył, iż w wyniku powyższego zachowania sytuacja konsumentów została osłabiona, gdyż umowa może zostać rozwiązana bez zachowania okresu wypowiedzenia w sytuacji, w której obowiązujące przepisy prawa nie dają przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu prawa rozwiązania umowy z konsumentem. Oceniając wagę naruszenia Prezes Urzędu miał również na względzie, iż zakwestionowane praktyki wymierzone są we wszystkich konsumentów korzystających z usług Spółki, a zatem mają charakter powszechny.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę okoliczność, iż naruszenia dopuścił się przedsiębiorca o bardzo silnej pozycji rynkowej, działający w warunkach monopolu naturalnego. W związku z tym po stronie konsumentów brak jest możliwości wyboru alternatywnego dostawcy usług, co również wpływa na dotkliwość zakwestionowanych praktyk. Uwzględniono także specyfikę rynku, na jakim doszło do naruszenia konkurencji. Zważono, że usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania

⁸ Konrad Kohutek w: „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa 2008 r., str. 1027.

ścieków, których dotyczą stwierdzone naruszenie, należą do usług użyteczności publicznej, które są świadczone w sposób powszechny i które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych. Stwierdzone naruszenie dotyczy zatem towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie wzięto także pod uwagę geograficzny zasięg działania Spółki, który ogranicza terytorialny zasięg oddziaływania przedsiębiorcy do wymiaru lokalnego. Na wysokość kwoty bazowej ma również wpływ okres trwania naruszenia tj., że rozważana praktyka trwa od dnia 1 lipca 2009 roku.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,07 % przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2009 r.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W sprawie tej nie wystąpiły ani okoliczności obciążające ani okoliczności łagodzące. Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 5836 PLN (słownie złotych: pięć tysięcy osiemset trzydzieści sześć). W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości 0,07% przychodu uzyskanego przez ZWiK Prudnik w 2009 r. i stanowiąca około 0,70% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.

IV. Stosownie do art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

W punkcie I niniejszej decyzji Prezes Urzędu w wyniku przeprowadzonego przeciwko Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowej Spółce Gminy Prudnik z o.o. z siedzibą w Prudniku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stwierdził naruszenie przez ww. przedsiębiorcę 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 ustawy antymonopolowej pozwalająca na obciążenie Spółki kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki w kwocie 15,05 zł związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją.

W związku z tym postanowiono obciążyć ZWiK Prudnik kosztami postępowania w wysokości 15,05 zł (słownie piętnaście złotych pięć groszy).

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji.

Koszty niniejszego postępowania, na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Maciej Fragsztajn